

Tur Nostalgi

TILBAKE TIL BARNDOMMEN

Hvorfor er det ofte vakrest der du sprang som barn?

TEKST *Sigri Sandberg* FOTO *Paul S. Amundsen*

01

Eivindvik

Ekspresbåten fra Bergen har store vinduer mot fullmåne og skyer – noen rosa, noen grå, noen svarte. Når dagen våkner på ordentlig, slår et lys gjennom alt. Båten bryter gjennom bølgene.

For 23 år siden flyttet familien min fra Eivindvik i Ytre Sogn. Det er mange år siden jeg har vært her. Det er ingen kjente ansikter på båten.

LENGTING TILBAKE. Av og til tenker jeg at halve Oslo, halve Østlandet, eller til og med halve Jordens befolkning, lengter etter et annet sted enn der de bor. Ikke hver dag, men innimellom. De lengter vestover, lengter nordover, lengter mot nordvest eller mot sør.

Kanskje har du et slikt sted?

Kanskje har du ikke vokst opp der selv en gang, men har en mor eller far derfra, og du har tilbrakt somre og ferier der. Og er blitt glad i akkurat de fjellene, åsene, øyene, fjordene, strendene. Og så bor du av en eller annen grunn ikke der lenger, og du projiserer minner og barndom på disse svabergene og knausene, og da blir de vakrest, helt objektivt sett vakrest. Og så blir du eldre og kroppen får mer plass til nostalgi, og da kan den bli sterkere, denne lengtingen.

Eller kanskje ikke. Kanskje har du aldri vurdert hverken å dra eller flytte tilbake.

Det kan vi skrive om en annen gang, for nå har jeg gått av i Eivindvik som eneste passasjer – og fotografen er også kommet, og vi går sammen oppover fra Krossteigen, der et av de gamle Gulatings-korsene står.

Vi går rett opp og inn i skogen, og følger rød merking mot Høgefjell. Snøen smeltet for noen dager siden, er jeg blitt fortalt, stien er sleip og trærne svarte. Vi kommer til Vassverket. Det ligger et tynt lag med is på vannet. Jeg leter etter et syltetøyglass der det lå for over 20 år siden, men finner det ikke. Da ser vi en stor postboks. Oppi der ligger en bok vi kan skrive navnet vårt i. Og reglene for trimpostene.

Før var det ett poeng på Vassverket. Tre poeng på Høgefjell, fem poeng på Kjerringnova, ti poeng på Kvitebergnova – men der var det ikke så ofte vi var – og fikk du nok poeng, ble det pokal med navnet ditt på om høsten. Nå er det medalje som utdeles, står det. Og slik endres alt og også vi.

Men da jeg går videre oppover, kjennes denne stien og dette fjellet som det egentlige, det opprinnelige, det som ikke endres, slik man tenker at barndommen er det opp-

EIVINDVIK

[Fjell og øyer]

Kommunesenter i

Gulen, som ligger på sørsiden av innløpet til Sognefjorden.

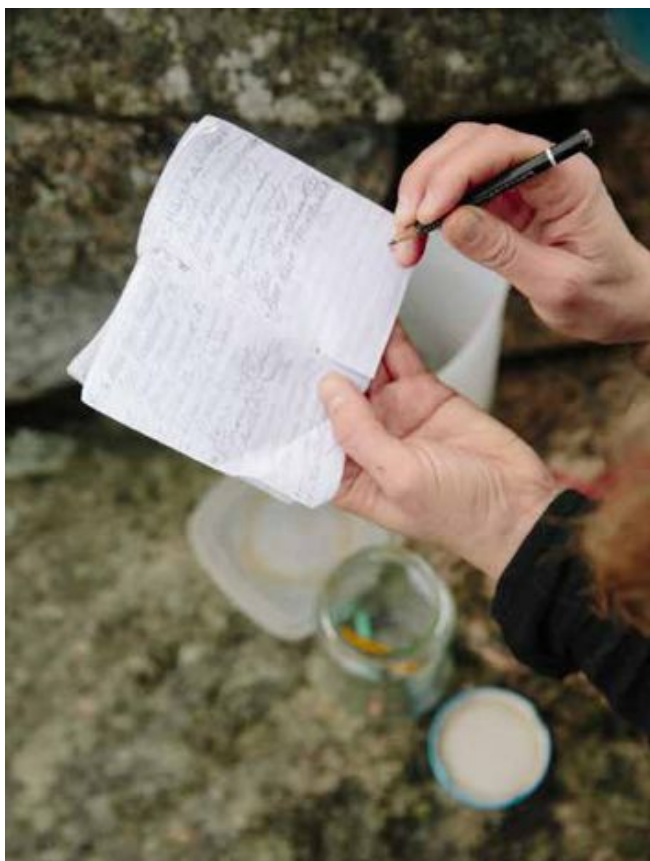
253 innbyggere pr. 1.1.2014 (2300 i hele kommunen).

Det står to steinkors i bygda fra det gamle Gulatinget. Her holdt vikingene de første og største tingsamlingene i Norden i middelalderen.

Gulen kommune er på 596 km² med både fjell, bygder og over 1500 øyer og holmer ut mot havet.

01

I VARDEN. På Høgefjell ligger boksen med boken akkurat der den alltid har ligget.

02

03

rinnelige, slik det egentlig skulle være. Selv om man altså kanskje ikke vil tilbake, hverken i tid eller rom.

HAR GLEMT REGNET. Men regnet som nå kommer – det hadde jeg glemt. Nå regner det virkelig, vannet treffer håret og ansiktet, renner nedover halsen. Perler i hårstråene. Perler i trærne. Alt får full overhaling, svarte stammer skrubbes av hardt regn og gjøres klar til vår og nytt liv. Og når jeg tenker meg om, vet jeg jo at denne kommunen har vært den mest nedbørrike i landet, flere ganger, men nå har vi passert Vassverket, og regnet gir seg idet vi passerer noen krøketete furuer.

Etter hvert ser jeg et nytt byggefelt, nye flytebrygger. Jeg ser Flolidfjell. Fotballbanen. Ser helt dit vi lå i telt og der jeg fikk mitt første kyss. Og nå kjenner jeg tydelig at jeg har savnet disse passe høye fjellene. Jeg bodde her fra jeg var 9 til jeg var nesten 18 år. Det var her verden åpnet seg, her jeg ble bevisst.

Vi passerer tregrensen, ser nordover til Solund, vet at Sognefjorden er innover der, østover. Litt nordøst ligger det gode svaberg, der vi pleide å tøffe med båten når det var varmt og sommer. Alt dette er helt sikkert vakkert, også objektivt sett, men det er ikke så nøye, for ▶

FINE TURER FRA EIVINDVIK

[Tre turer]

1. Eivindvik–Dingja. Godt merket sti med utgangspunkt i Krossteigen i Eivindvik, variert natur og underlag. Rå utsikt og et vannliljetjern på veien. Høyeste punktet ligger 440 moh. Retur kan tas langs fylkesveien eller med lokalbåt.
2. Høgefjellet (rundtur). Stien starter i Krossteigen, over myr, og det blir litt bratt mot toppen. Fabelaktig utsikt mot både fjord, fjell, øyer og hav. Ned igjen over Mikkelfjell.
3. Kjerringnova. Også denne stien starter i Krossteigen (eller du kan gå fra Taskevika, 10 minutters gange nordover fylkesveien mot Dingja). Fjellet er et av de flotteste utkikkspunktene i kommunen, du ser både øyer og hav – og det dramatiske fjordlandskapet som åpner seg innover.

02

OVERSIKT. Åjasså, så han har vært på tur og hun går hit fortsatt. Skriver du navnet ditt her, samles poeng.

03

VEIVISERE. Nye skilt som allerede er blitt gamle.

► det fineste er stemningen innvendig. Det er ikke så lett å forklare andre, for eksempel en kjæreste du har med deg tilbake, mens du snakker ivrig om der og her og skolen du en gang gikk på. Kanskje synes vedkommende ikke engang det er rart at det er blitt bygget vei til Dingja? Eller at Astrid har åpnet en fin, liten kafé på kaia?

SOLEN KOMMER. Det er stille. Et lys over fjellet i sør bryter i glimt gjennom det grå og gir farge til det oransje vintergresset. Så ser vi mer og mer av havet – stort og grått og hvite bølger. Så skiftende dette lyset er, som stemningene i sinnet, stiger og synker. Vi når toppen av Høgefjell, 396 meter over havet. I et flashback ser jeg pappa sitte der, på nedsiden, i le av vinden. Han åpner matpakken.

Jeg åpner termosen, drikker solbærtoddy, deler niste med fotografen og ser og ser på havet, fortid og nåtid flyter inn i hverandre, og jeg hører min gamle venninne Hege som ler, selv om hun også har flyttet herfra for så veldig lenge siden. Og så kommer solen. Jeg løfter ansiktet og lukker øynene. Og kjenner alle somrene i kroppen. Det gnistrer og skinner i det våte fjellet. ●

HENRIK WERGELAND OM EIVINDVIG

[Dikt, utdrag]

Henrik Wergeland besøkte bygda i 1832, og skrev dette diktet:

Eivindvig

Ned med Seilet! ind fra Havet!
Ind hvor, under Sæd begravet,
drømmer stille Eivindvig!
Ind at see, om Rug og Havre
tør paa Fjeldets Branter klavre,
uden at forkjole sig!

Der bag Roser Maagen bygger.
Rugen i Morellens Skygger
triner kjæk og kront paa Myr.
Som et Solskin Bygget blinker,
men derover Heien synker
lummer Vellugtnat fra Fyrr.

(...)

For at øve Mandestyrke,
lære Adamsbarn at dyrke
Eden frem af golde Jord,
Herren Eivindvigen skabte
til et Skjær, hvor Bølgen skrabte
af hvert dristigt Foraars Spor.

(...)

EIVINDVIK. Ned til høyre ligger bygd, barndom, kirke, kai og fortsatt bor her kjentfolk.